

ROMEINEN

2:1-10

Paulus laat zien dat de Jood die de heidenen veroordeelt zichzelf veroordeelt, en dat God ieder mens naar zijn werken zal oordelen

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/romeinen/2-1-10

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Aanloop naar Paulus' betoog over Joodse schuld	4 min	4
2	De mensheid kende God maar verviel tot afgoderij	2 min	6
3	Oorspronkelijk monotheïsme bij oude volken	6 min	6
4	De oordelende Jood veroordeelt zichzelf	2 min	9
5	Calvinisme en de vijf punten van TULIP	5 min	10
6	Wat totale verdorvenheid werkelijk inhoudt	2 min	11
7	Goddelijke voorbeschikking en menselijke keuze	3 min	12
8	Bewijsteksten voor totale verdorvenheid	1 min	13
9	Gods toorn tegen wie de waarheid onderdrukt	3 min	14
10	Verdorvenheid als keuze, niet als geboortestaat	3 min	15
11	Licht, duisternis en veroordeling in Johannes 3	3 min	16
12	Morele verantwoordelijkheid en de schuld van baby's	4 min	18
13	Onvermogen zou de mens een excuus geven	3 min	20
14	Verharding als gevolg van verkeerde keuzes	2 min	21

15	Geestelijke ongevoeligheid in Efeze 4	3 min	22
16	Lezing van Romeinen 2:1-16	2 min	24
17	Paulus' val en Jezus' gebod over oordelen	2 min	26
18	Jezus verbiedt huichelachtig oordelen	3 min	27
19	Eerst je eigen zonde aanpakken	3 min	28
20	God oordeelt Jood en heiden naar waarheid	2 min	30
21	Gods geduld geeft ruimte voor bekering	4 min	31
22	Opgespaarde toorn en de komende oordeelsdag	2 min	33
23	Gods toorn blijft op de ongehoorzame rusten	2 min	34
24	Eeuwig leven of toorn naar ieders werken	2 min	35
25	Paulus over straf zonder de hel te noemen	2 min	36
26	Onpartijdig oordeel, geloof en goede werken	3 min	37
	Om verder te lezen		38

1

Aanloop naar Paulus' betoog over Joodse schuld

Nu gaan we Romeinen hoofdstuk 2 behandelen, en voordat we werkelijk bij hoofdstuk 2 komen — omdat het begint met het woord 'daarom' — is het duidelijk dat hoofdstuk 2 niet het beginpunt is van een gedachtegang. Het is een conclusie op bepaalde vooronderstellingen. We hebben het gehad over wat die vooronderstellingen waren toen we hoofdstuk 1 bespraken. Ik wil nog een keer zeggen, zodat we dat niet vergeten, dat hoofdstuk 1 een door-en-door zondige samenleving beschreef.

Zoals ik al zei, heb ik een enigszins andere kijk, of misschien een aanzienlijk andere kijk, dan wat we vaak tegenkomen bij commentatoren op Romeinen, omdat algemeen wordt aangenomen dat Paulus in Romeinen hoofdstuk 1, 2 en 3 respectievelijk spreekt over de zonde van de heidenen, de zonde van de Joden, en vervolgens de zonden van zowel Joden als heidenen, en daarmee simpelweg een zaak opbouwt voor universele schuld. Nu ben ik het er niet mee oneens dat Paulus een zaak opbouwt voor universele schuld. Mijn standpunt is echter dat hij geen tijd hoeft te verspillen aan het vaststellen van het begrip heidense schuld. Dit was nooit controversieel. Heidenen die geen christen waren, waren afgodendienaars. Ze deden verschrikkelijke dingen, dingen die elk moreel mens dat gevormd was door het jodendom of het christendom, zou veroordelen. Paulus hoeft niet aan christenen te schrijven om hen er op de een of andere manier van te overtuigen dat de heidenen erbij betrokken moeten worden. Ze zijn automatisch betrokken, alleen al omdat het heidendom zo weerzinwekkend is. Dus Paulus hoefde eigenlijk niet de schuld van de heidenen vast te stellen, en ik geloof niet dat dat is waarom hij hoofdstuk 1 schreef. Ik denk dat hij erop kan rekenen dat zijn lezers dat al weten. Waar hij niet op kan rekenen, is dat ze begrijpen dat er een even grote mate van Joodse schuld is — dat de Joden als volk niet werkelijk superieur zijn aan de heidenen. Ze verschillen doordat hun de wet gegeven was, en dat was een voorrecht dat zij hadden en de heidenen niet. Ze onderscheiden zich van de heidenen, maar alleen op bepaalde rituele manieren, vooral door de besnijdenis. Dit zijn niet de

dingen die voor God het meest tellen, en ze zeggen zeker niets over iemands morele gedrag, want een besneden man kan in zijn daden en gedachten net zo slecht zijn als een onbesneden man.

Dat lijkt ons vanzelfsprekend, en het zou waarschijnlijk ook toen al vanzelfsprekend hebben geleken voor iedereen die er zorgvuldig over nadacht. Maar onder de Joden liepen de gedachten niet zomaar zo. Ze geloofden dat besneden zijn hen in een categorie plaatste die hun een gunstiger status bij God gaf dan degenen die niet besneden waren.

Daarom heb ik betoogd dat hoofdstuk 1 eigenlijk Paulus' manier is om toe te werken naar een argument voor Joodse schuld. Hij heeft een beschrijving gegeven van een zeer verdorven samenleving, maar hij heeft niet gezegd over welke samenleving hij het heeft. Omdat hij niet specifiek is geweest, zal zijn Joodse lezer waarschijnlijk denken dat hij het over de heidenen heeft, en daardoor zijn waakzaamheid laten zakken — in staat zijn om objectief te kijken naar wat Paulus zegt en te zeggen: 'Ja, ik ben het ermee eens, je beschrijft werkelijk mensen die het oordeel verdienen, die Gods toorn verdienen,' zonder te weten dat wat hij werkelijk beschrijft het Joodse volk is. Niet dat zijn beschrijving niet op de heidenen van toepassing zou zijn, want de heidenen zijn net zo slecht als de Joden, maar dat is niet iets wat hij behoefde vast te stellen of waarvan hij iemand behoefde te overtuigen. En eigenlijk is de beschrijving die hij geeft in sommige opzichten minder van toepassing op de heidenen dan op de Joden, omdat de mensen die hij beschrijft, begonnen met de kennis van God.

En omdat het hun niet goeddacht God te erkennen, heeft God hen overgegeven aan verwerpelijk denken, om dingen te doen die niet passen.

ROMEINEN 1:28

Deze feiten worden in het Oude Testament gedocumenteerd, met precies dezelfde taal, als zijnde waar over de Joden. En in sommige opzichten zijn ze niet helemaal even waar voor de heidenen.

2

De mensheid kende God maar verviel tot afgoderij

Om de andere positie recht te doen, is er nog een andere manier om hiernaar te kijken, namelijk door te suggereren dat dit over de mensheid als geheel gaat. Dit is niet hoe ik Paulus' betoog begrijp, maar men zou kunnen stellen dat de mensheid als geheel ooit God kende, als we teruggaan tot minstens de dagen van Noach. Noach en zijn gezin waren de hele mensheid na de zondvloed, en iedereen in de mensheid stamt van hen af. Men zou zeker kunnen zeggen dat de hele mensheid, als je ver genoeg teruggaat, tot de tijd direct na de zondvloed, God wel kende. Pas daarna begonnen ze afgodsbeelden te maken, heidense religies te vormen, enzovoort. Dus is het mogelijk, zelfs bij deze suggestie, dat wanneer er staat dat ze God kenden en zich van Hem afkeerden, dit niet gaat over de huidige generatie heidenen, maar over de mensheid, die, als je ver genoeg teruggaat, ooit de kennis van God had. Overigens, hoewel ik niet denk dat dat is wat Paulus zegt, zou het natuurlijk wel kloppen, en het kan in sommige opzichten zelfs aangetoond worden dat het klopt, dat de hele mensheid ooit God kende, als we teruggaan naar de tijd van Noach.

Nu lijkt het erop dat, tot de tijd dat God aan Abraham verscheen, alle heidenen, of in elk geval alle heidenen waarvan wij weten, polytheïsten waren, en dat Abraham een monotheïst was. Het was hun monotheïsme, ofwel het geloof in één God, dat Abrahams familie onderscheidde. Ik zeg niet dat er geen andere monotheïsten waren — je zou kunnen zeggen dat Zarathoestra monotheïstisch geweest is, hoewel dat ook aanvechtbaar is — maar het punt is dat polytheïsme, het idee dat er vele goden zijn en dat die door beelden en dergelijke kunnen worden voorgesteld, in wezen het universele wereldbeeld van de heidenen was, het universele heidense wereldbeeld.

3

Oorspronkelijk monotheïsme bij oude volken

Maar hoe is het zo gekomen? Wel, het begon beter dan dat. Er zijn verschillende vormen van oud en hedendaags religieus denken, verschillende wereldbeelden, waaronder wat gewoonlijk het meest primitieve wordt genoemd. De stammenvolken

in de, zoals we zouden zeggen, meest primitieve samenlevingen. Zij die leven in afgelegen jungle gebieden, niet in aanraking met wat wij de beschaafde mens zouden noemen, dat wil zeggen de westerse beschaving of zelfs de Aziatische beschaving. Maar in de jungles van de Amazone of van Afrika, of de Aborigines van Australië, of op andere plaatsen waar er mensen zijn die niet echt beïnvloed zijn door de moderne cultuur, is de gangbare religie van deze groepen, deze stammengroepen, standaard wat wij animisme noemen. Animisme is eenvoudigweg — het is niet zozeer een uitgesproken geloof in God of goden, als wel het geloof dat er in alles geesten zijn — geesten in de bomen, geesten in de rotsen. Het maken van beelden is eenvoudigweg een poging om de geestelijke entiteit die in een rots zit, er visueel uit te trekken. En zo is er een soort natuuraanbidding, en een bijgeloof, en een angst voor geesten die in de zee zijn en in de vulkaan en in de bomen en in de rotsen en in de aarde en in de planten, enzovoort. In de grotten. Er zijn overal geesten. Dit wordt door moderne sociologen beschouwd als een zeer oude, primitieve vorm van religie. Er wordt aangenomen dat de eerste mensen die uit apen zijn geëvolueerd — bij hen die geloven dat de mens uit apen is geëvolueerd — dat zij ook religieuze ideeën ontwikkelden, beginnend met animisme, het idee dat er in dingen een geest zit. Vervolgens werden deze geesten uiteindelijk meer verpersoonlijkt als godheden, en zo ontstond er uiteindelijk weer een oude vorm van religie die polytheïsme wordt genoemd, veelgodendom. En vandaar ontwikkelde het zich verder tot henotheïsme. Henotheïsme is het geloof dat er weliswaar veel goden kunnen zijn, maar dat elke natie zijn eigen voornaamste god heeft. En dit was de opvatting die overheerste in het Midden-Oosten in de tijd van Abraham en gedurende een groot deel van de tijd van het Oude Testament. Elke natie had zijn eigen nationale goden, maar men geloofde dat de goden van de andere naties ook echt waren. Ze waren alleen niet de hunne. Er waren veel goden, maar elke natie had zijn eigen beschermgod. En dat Jahweh de beschermgod van Israël was. Zo keken de ongelovigen buiten Israël, de heidenen, aan tegen Israël en Jahweh. Zij geloofden dat Jahweh zeker een echte God was, maar dat Hij gewoon hún God was. Wij hebben Bel. Wij hebben Dagon. Wij hebben Kamos. Wij hebben Baäl. Wij hebben Nebo, of wat dan ook. Deze verschillende goden die de heidenen hadden. Elk had zijn eigen stam- of nationale goden. En zij beschouwden Jahweh gewoon als de nationale god van Israël. Dit is een zich ontwikkelende vorm van polytheïsme, waarbij men nog gelooft dat er veel goden zijn, maar het begint te versmallen tot individuele goden, één god per natie. Dat wordt henotheïsme genoemd. En sociologen geloven dat, naarmate religie zich verder ontwikkelde, henotheïsme plaatsmaakte voor monotheïsme. Dat de God

van één natie, Jahweh, gezien werd — gezien ging worden als de enige God. En dit zou toch al goed passen bij het hele elitaire idee van de Joden. De God van onze natie is de enige God die er is. Hij is de God van de hele wereld. Dit is dus hoe seculiere sociologen de evolutie van religie hebben getraceerd, beginnend met de primitieve religie van animisme, bewegend in de richting van polytheïsme, henotheïsme, en dan monotheïsme, wat zij beschouwen als de meest moderne ontwikkeling in religieus denken. En dit is een evolutionaire visie op religie, op de geschiedenis van religie. De Bijbel geeft het tegenovergestelde standpunt. De oudste opvatting is de monotheïstische opvatting. Adam en Eva geloofden in één God. Noach en zijn gezin geloofden in één God. Alle naties, alle mensen kwamen aanvankelijk voort uit Adam en Eva, en meer recentelijk kwamen allen voort uit Noach en zijn gezin. Dat betekent dat Noach en zijn drie zonen monotheïsten waren, en dat alle andere vormen van religie ontaarde vormen van religie zijn. Er is geen evolutie geweest, maar devolutie. En sommigen zouden Romeinen 1 gebruiken om dat te onderbouwen. Er staat dat zij God kenden, maar Hem daarna niet meer wilden kennen, en Hem daarom vervangen door afgoden en andere goden. En dus zou dit zeker een bijbelse en ware geschiedenis volgen van hoe religie veranderde van een kennis van de ware God in de tijd van Noach, totdat er uiteindelijk veel ontaarde vormen van religie waren. Nogmaals, ik geloof dat dat het ware verhaal is van de geschiedenis van religie, maar ik geloof niet dat dat is waar Paulus het over heeft. En dit is wat ik duidelijk moet maken, want wanneer ik een populaire opvatting over een passage ontkracht, probeer ik niet per se te zeggen dat wat werd onderbouwd door degenen die die opvatting aanhingen — ik zeg niet dat wat zij geloofden, verkeerd is. Ik zeg dat de passage in kwestie het daar niet over heeft. Tenminste, dat denk ik niet. En dus, zoals ik al aangaf, lijkt het specifieke taalgebruik dat verspreid door hoofdstuk 1 heen voorkomt, doelbewust gericht te zijn op de Joodse toehoorder, en erop gericht om de Joodse toehoorder tot het punt te brengen waarop hij erkent dat hij niet beter is dan de heidenen. De heidenen hebben heel goed een vergelijkbare weg kunnen volgen als wat er in hoofdstuk 1 staat, maar het punt dat Paulus maakt, is dat de Joden dat ook deden. En dat is het belangrijkste feit voor zijn betoog, want hij zegt in hoofdstuk 2, vers 1:

4

De oordelende Jood veroordeelt zichzelf

Daarom bent u niet te verontschuldigen, o mens, wie u ook bent die anderen oordeelt, want waarin u de ander oordeelt, veroordeelt u uzelf. U immers die anderen oordeelt, doet dezelfde dingen.

ROMEINEN 2:1

— en we zullen zien dat in vers 17 van hoofdstuk 2 'jij' de Joden betekent. Jij, de Jood. Kijk, hij zegt in vers 17:

Zie, u wordt Jood genoemd. U steunt op de wet en roemt in God,

ROMEINEN 2:17

Dus nu wendt hij zich tot de Joodse lezer en zegt hij:

Nu ben je niet te verontschuldigen, o mens, wie je ook bent die oordeelt, want waarin je een ander oordeelt, veroordeel je jezelf, omdat jij die oordeelt — dat wil zeggen, jullie Joden —

En dat is het punt dat hij heeft gemaakt. Hij had hoofdstuk 2 niet kunnen beginnen met het woord 'daarom' als hij het in hoofdstuk 1 niet over hen had gehad. Hij had kunnen zeggen — als hij het in hoofdstuk 1 over de heidenen had gehad, had hij hoofdstuk 2 kunnen beginnen met het woord 'bovendien'. Hij had het in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 over de heidenen kunnen hebben, en daarnaast: jullie Joden hebben dezelfde dingen gedaan. Maar dat zegt hij niet. Hij zegt 'daarom'. Met andere woorden: mijn conclusie, gebaseerd op wat we net hebben gezien, en waar jullie het vast met me eens waren, is dat jullie Joden net zo schuldig zijn als wie dan ook. En dat zou niet waar zijn als hoofdstuk 1 hen niet had beschreven. 'Daarom' is de conclusie van een betoog. En als de conclusie is dat de Joden even schuldig zijn als de heidenen, dan moet het betoog dat daaraan voorafging, dat punt gemaakt hebben.

5

Calvinisme en de vijf punten van TULIP

Nu wil ik, voordat we hoofdstuk 1 helemaal achter ons laten, nog iets zeggen. Ik heb in onze inleiding gezegd dat we, als het gaat om het lezen van Paulus' brieven, zijn gedachtegang willen volgen en willen weten waar hij naartoe wil, enzovoort. Maar er zitten ook aanwijzingen en hints in de manier waarop hij dingen verwoordt, die iets laten zien over zijn opvattingen over bepaalde andere, bijkomstige, gedachten. We verraden onszelf voortdurend wanneer we uitgebreid over iets praten. Terloopse opmerkingen die we maken, de manier waarop we iets zeggen, vertellen iemand die het misschien nog niet wist, wat we waarschijnlijk denken over andere zaken die we niet specifiek bespreken, omdat er bij het bespreken van het ene onderwerp opmerkingen vallen die ook relevant zijn voor andere onderwerpen. En omdat Romeinen zo'n schatkamer van bewijsteksten is geweest voor bepaalde theologische kampen, en er zo zwaar op geleund wordt door mensen die hun theologische opvattingen willen onderbouwen, ook al is dat niet Paulus' hoofddoel, wil ik er graag op wijzen dat degenen die het calvinistische standpunt aanhangen over wat 'totale verdorvenheid' wordt genoemd, hoofdstuk 1 van Romeinen en hoofdstuk 3 van Romeinen gebruiken als favoriete passages — niet hun enige passages, maar wel favoriete passages — om totale verdorvenheid te bewijzen.

Wat is nu totale verdorvenheid? Ik moet je even vertrouwd maken met waar ik het hier over heb. Calvinisme — de kenmerken ervan worden soms samengevat in een acrostichon, het woord TULIP: T-U-L-I-P. Elk van deze letters in TULIP is de eerste letter van een begrip dat deel uitmaakt van de kenmerken van het calvinistische systeem. De T staat voor total depravity, totale verdorvenheid. De U staat voor unconditional election, onvoorwaardelijke uitverkiezing. De L staat voor limited atonement, beperkte verzoening. De I staat voor irresistible grace, onweerstaanbare genade. En de P staat voor perseverance of the saints, volharding van de heiligen. Dit vormt in wezen een logische opeenvolging die begint bij de T. Het volgt logisch dat de U, L, I en P ook kloppen als de T klopt. Dat wil zeggen: als totale verdorvenheid klopt zoals die in het systeem wordt begrepen, dan moet onvoorwaardelijke uitverkiezing waar zijn, want sommige mensen worden zeker behouden. Want hoe zou iemand ooit behouden kunnen worden als totale verdorvenheid waar is? God moet ervoor gekozen hebben om sommige mensen te behouden, en dat onvoorwaardelijk gedaan hebben,

omdat de totale verdorvenheid van de mens zo groot is dat hij aan geen enkele voorwaarde kan voldoen, hoe eenvoudig ook, die God zou kunnen stellen. Als God had gezegd: 'Ik zal iedereen behouden die één oog kan sluiten, die tegelijk over zijn buik kan wrijven en op zijn hoofd kan kloppen' — nou, in het calvinistische systeem zouden mensen dat niet kunnen, als dat de eis was, omdat totale verdorvenheid betekent dat ze niets kunnen doen wat God voor het behoud zou vereisen. Dus moet God mensen behouden zonder enige voorwaarde, zonder dat de ene mens anders is dan de andere. Hij kiest gewoon iemand, zonder iets in aanmerking te nemen wat in die persoon zit. Dat wordt onvoorwaardelijke uitverkiezing genoemd.

Beperkte verzoening leert dat Jezus alleen gestorven is voor de uitverkorenen. De verzoening was niet voor iedereen. Ze was alleen voor degenen die God onvoorwaardelijk had uitverkoren. De I, onweerstaanbare genade, leert dat zodra God je heeft uitverkoren en Jezus voor je gestorven is, je onweerstaanbaar tot God wordt getrokken. Het is onvermijdelijk. Je zou het, als je wilde, geen onweerstaanbare genade maar onvermijdelijk behoud kunnen noemen, want het idee is dat God je nu heeft gekozen en dat Hij soeverein is; Hij krijgt wat Hij wil. Hij gaat trekken, en niemand kan Zijn trekken weerstaan. Wie uitverkoren is, zal behouden worden. Ze kunnen er niets aan doen, en niemand anders kan behouden worden, want ieder ander is totaal verdorven. En dan staat de P voor volharding van de heiligen, wat simpelweg betekent dat als je een van de uitverkorenen bent en God je onweerstaanbaar heeft getrokken, je zult volharden tot het einde. Je zult nooit afvallen. En je bent niet alleen behouden op het moment van je bekering, je bent voor eeuwig en altijd behouden, en niets zal dat ooit veranderen, want God had dat al bepaald voor de grondlegging van de wereld.

6

Wat totale verdorvenheid werkelijk inhoudt

Dit alles is noodzakelijkerwijs waar als het eerste punt waar is. Het eerste punt is totale verdorvenheid. En totale verdorvenheid betekent niet zomaar algemene zondigheid. Als je me had gevraagd, toen ik opgroeide in de baptistengemeente, of ik in totale verdorvenheid geloofde, dan had ik gezegd: natuurlijk, want ik zou gedacht hebben dat het betekent dat iedereen zondig is, iedereen verdorven is, dat het hele menselijke geslacht verdorven is en genade nodig heeft. Niemand kan behouden worden door zijn

eigen gerechtigheid, zijn eigen goedheid. Ik zou gezegd hebben: natuurlijk, en ik zou nu nog steeds zeggen: natuurlijk, als dat is wat ik onder totale verdorvenheid zou verstaan, want ik geloof wel degelijk in algemene zondigheid. Ik geloof wel degelijk in algemene onwaardigheid. Ik geloof dat iedereen genade nodig heeft. Ik geloof die leer. Wat ik niet per se geloof, zijn de bijzondere kenmerken van die leer zoals calvinisten die beschrijven.

En totale verdorvenheid houdt, volgens de calvinistische opvatting, het volgende in: wanneer mensen geboren worden, worden ze geboren als vijanden, gezworen vijanden van God, en geestelijk dood. Zo dood dat ze niet één ding kunnen doen dat in de richting van God wijst. Ze kunnen niet geloven. Ze kunnen zich niet bekeren. Niets kan hen daartoe bewegen, omdat ze van nature totaal vijanden van God zijn. Het is niet dat het psychologisch onmogelijk is om zich te bekeren. Het is dat het zo tegen hun aard ingaat dat ze zich net zomin kunnen bekeren als een luipaard zijn vlekken kan veranderen.

En daarom zeggen ze dat het onmogelijk is dat God iemand zou kunnen behouden op grond van de keuzes die diegene maakt. Want alle keuzes die een totaal verdorven mens zou maken, zijn de keuzes van een geestelijk dode, die niets kan doen wat hem tot leven zou brengen.

7

Goddelijke voorbeschikking en menselijke keuze

En dus geloven ze dat zaken als bekering en geloof — die inderdaad tot behoud leiden, en dat erkennen ze ook — door God worden voortgebracht. De totaal verdorven mens heeft in zichzelf geen enkele mogelijkheid om dat te doen. God moet zeggen: 'Ik heb ervoor gekozen om jou te redden, dus Ik ga je bekering en geloof geven. Ik heb er niet voor gekozen om jou te redden, dus Ik zal je geen bekering en geloof geven, en je zult het nooit doen. Je kunt nooit tot bekering komen of geloven, omdat Ik het je niet geef.' Met andere woorden, de enige speler in dit spel is God. Er is geen respondent. Er is geen verantwoordelijk persoon aan wie een keuze wordt gegeven over de vraag of hij behouden zal worden of niet.

Calvinisten zeggen vaak dat ons wél een keuze wordt gegeven, maar dat onze keuzes beperkt zijn tot wat God al voor ons heeft gekozen — en dat is niets anders dan een hoop dubbelzinnig gepraat. De vraag is: ben ik behouden omdat God vóór mijn geboorte al besloten had dat ik behouden zou worden, en waren alle keuzes die ik maakte en die leken bij te dragen aan mijn behoud in werkelijkheid allemaal vooraf gepland, zodat ik ze niet vrij maakte maar alleen het script volgde? Of had ik er werkelijk iets over te zeggen? Dat zijn de enige twee mogelijkheden.

Als God die keuze al maakte voordat ik geboren werd, dan had ik er in werkelijkheid niets over te zeggen, ook al lijkt het misschien alsof ik keuzes maak. Elk van die keuzes is al vooraf gepland en uitgestippeld voordat ik ooit geboren werd. Ik voer alleen het script uit — en toch zouden ze weigeren te zeggen dat ik een marionet of een robot ben. Die beelden bevallen hun niet.

Maar wat is het dan anders, als ik geprogrammeerd ben om een bepaald ding te doen en niets anders kan doen? Maak bezwaar tegen het woord robot als je wilt, maar ik kan geen beter woord ervoor bedenken. Maak bezwaar tegen het woord marionet als je wilt. De calvinisten willen niet worden neergezet alsof ze zeggen dat God een marionettenspeler is. Dat bevalt hun niet. Maar hoe weinig het hun ook bevalt, hun systeem vereist het.

Als God elke zet die ik ga maken en alles wat ik ga zeggen en denken heeft vastgesteld, dan ben ik misschien niet letterlijk een marionet, maar ik ben niet beter dan een marionet. Dit is dus reformatorische theologie. Dit is iets wat Calvijn populair heeft gemaakt, hoewel Luther het ook al geloofde, een generatie vóór Calvijn, en Augustinus nog daarvoor.

8

Bewijsteksten voor totale verdorvenheid

En wie dit onderwijst, moet eerst de totale verdorvenheid vaststellen. Dat wil zeggen: dat ieder mens onder de toorn van God staat, omdat ieder mens God haat. Waar vind je nu Schriftteksten die dat zeggen over ieder mens? Ik geloof niet dat je die vindt. Onder de favoriete teksten die ze gebruiken, horen die uit hoofdstuk 3, waar we later naar zullen kijken wanneer we dat hoofdstuk doornemen, waar Paulus zes passages uit het Oude Testament aanhaalt over hoe slecht mensen zijn.

Maar Paulus vertelt ons zelf wat hij met deze aanhalingen doet, en wat hij ermee wil bewijzen en wat hij niet per se probeert te bewijzen. We wachten daarmee tot we bij hoofdstuk 3 zijn om daar dieper op in te gaan. Ik heb daar, denk ik, in een vorige lezing al een voorproefje van gegeven.

Maar ook hoofdstuk 1 wordt gezien als een bewijs voor de totale verdorvenheid. Ik voerde een aantal jaren geleden op mijn radioprogramma een debat met een vrij bekende calvinist, en ik vroeg hem: kun je me een bewijstekst geven voor de totale verdorvenheid? Hij gaf me, naast andere teksten, vooral deze: Romeinen hoofdstuk 1, vers 18.

Want de toorn van God wordt geopenbaard vanuit de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid in ongerechtigheid onderdrukken,

ROMEINEN 1:18

9

Gods toorn tegen wie de waarheid onderdrukt

En ik zei: maar staat daar dat alle mensen de waarheid in ongerechtigheid onderdrukken? Er staat niet dat Gods toorn tegen alle mensen is. Er staat dat Zijn toorn is tegen allen die de waarheid onderdrukken. En zijn antwoord aan mij was: 'Bedoel je dat er onbehouden mensen zijn die de waarheid niet onderdrukken?' Dat is niet mijn punt. Ik weet niet of die er zijn of niet. Ik ken niet alle onbehouden mensen die er zijn. Ik weet niet of er sommigen zijn die de waarheid niet onderdrukken. Maar ik weet wel wat Paulus wel en niet zegt. Hij zegt niet dat alle mensen de waarheid onderdrukken. Als er sommigen zouden zijn die dat niet doen, zou dat niets tegenspreken van wat hij zegt. Hij zegt ons niet dat alle mensen de waarheid onderdrukken. Hij zegt dat er mensen zijn die de waarheid onderdrukken en dat God boos op hen is. Dat is wat het vers zegt. Het zegt niet meer en niet minder.

Waarom is Hij dan boos op hen? Het lijkt erop dat het is omdat ze de waarheid onderdrukken. Was dat een aangeboren toestand of een verworven toestand? Worden baby's geboren terwijl ze al de waarheid onderdrukken, of is dit een beslissing die mensen later in hun leven nemen? Wordt een baby veroordeeld geboren? Met andere

woorden, Augustinus en de calvinisten geloven dat baby's verdoemd geboren worden, en dat een baby die als baby sterft, sterft en naar de hel gaat. Sommige calvinisten zeggen het zo; anderen zeggen van niet — dat sommige van die baby's uitverkoren waren, en dat we gewoon nooit weten welke. Sommigen gaan wel naar de hemel omdat ze uitverkoren waren, en anderen gaan naar de hel.

In elk geval geloven calvinisten dat een groot aantal baby's in de hel is, omdat ze geboren worden als haters van God. Ze laten het niet zien, omdat ze nog maar baby's zijn, maar als we werkelijk hun hart zouden kunnen zien zoals God dat doet, zijn ze snood, kwaadaardig ongedierte. De dood is eigenlijk te goed voor hen. Het moet meer zijn dan de dood. Het moet de hel zelf zijn. Het moet eeuwige kwelling zijn.

Nu klinkt dit misschien alsof ik het in harde en onvleiende bewoordingen zeg, maar eerlijk gezegd kan geen enkele calvinist beweren dat hij dit ontkent. Dit is wat ze leren. Ze zeggen het niet in die bewoordingen, die voor het systeem zo onvleiend lijken, maar ze kunnen niet ontkennen dat dit is wat ze werkelijk geloven, want het is wat ze leren.

10

Verdorvenheid als keuze, niet als geboortestaat

Leert Paulus in hoofdstuk 1 dat alle mensen, baby's, geboren worden als door en door goddeloze wezens die zich tegen God keren? Dat is de vraag. Ik vraag niet of alle mensen zondaars zijn of zoiets. Ik geloof natuurlijk dat alle mensen een neiging tot zondigen hebben, en dat ze, wanneer ze de leeftijd van verantwoordelijkheid bereiken, heel verantwoordelijk worden voor hun zonden. Dat is niet dezelfde vraag. De vraag is: heeft Paulus het hier over een leer van totale verdorvenheid, waarmee hij bevestigt dat alle mensen, doordat ze van nature in Adam zijn, haters van God zijn en allemaal geboren worden onder de toorn van God? Als dat zo is, waar zegt hij dat dan hier? En mijn calvinistische vriend werd erg boos op mij omdat ik de vraag zo stelde, want het antwoord kan natuurlijk niet in het voordeel van zijn standpunt gegeven worden.

Paulus zegt hier nergens dat alle mensen geboren worden als haters van God. Hij beschrijft mensen die haters van God zijn en worden, maar dat is nu juist het punt — ze worden dat. Hij heeft het over mensen die eigenlijk op het goede pad begonnen. Als we hierover willen spreken als een groep individuen, in plaats van als de geschiedenis van de mensheid of van het jodendom — als we het hier over individuen hebben — dan

zouden we moeten erkennen dat ze allemaal beginnen als gelovigen en vervolgens allemaal het verkeerde pad opgaan. Maar de vraag waar het ons om gaat, is wat de geboortetoestand van alle mensen is, en of Paulus dat behandelt. Hij behandelt dit niet op individuele basis.

Hij zegt wel dat er mensen zijn die de waarheid onderdrukken, en die mensen zijn er natuurlijk ook. Dat doen ze over het algemeen pas als ze een leeftijd hebben bereikt waarop ze werkelijk morele keuzes van betekenis kunnen maken. Ze horen de waarheid, ze houden niet van de waarheid, ze proberen de boodschapper het zwijgen op te leggen, ze proberen hun oren te sluiten, ze proberen tegen de waarheid te argumenteren, ze willen haar onderdrukken. Welnu, zodra iemand dat gaat doen, is de toorn van God tegen hem. De toorn van God wordt geopenbaard tegen hen die de waarheid onderdrukken. Het kan ook tegen anderen zijn, maar Paulus noemt geen anderen, en hij vertelt ons niet of iedereen op aarde in deze categorie valt. Naar mijn mening heeft hij het hier specifiek over de Joden. Het kan best zo zijn dat uiteindelijk ieder mens de waarheid onderdrukt, maar dat zegt Paulus niet.

Wat ik probeer te bereiken, is dat je kijkt naar wat de Bijbel wel en niet zegt, zodat we niet uiteindelijk leerstellingen gaan onderbouwen waarvan ons verteld is dat ze waar zijn, met Schriftgedeelten die ze niet onderbouwen. Als de leer van totale verdorvenheid waar is, staat die misschien ergens anders in de Bijbel, en in dat geval moeten we die natuurlijk serieus overwegen. Maar staat die hier — dat is onze vraag. En ik wijs erop dat dit niet is wat Paulus zegt. De toorn van God, het oordeel van God, de veroordeling van God rust op hen die de waarheid tenminste gehoord hebben, waarschijnlijk enige gelegenheid hadden om er op de een of andere manier op te reageren, en daar niet gunstig op gereageerd hebben. In plaats daarvan hebben ze haar onderdrukt.

11

Licht, duisternis en veroordeling in Johannes 3

Als je terugkijkt naar Johannes hoofdstuk 3, zei Jezus iets wat hier niet ver vandaan staat. Johannes 3:18-21 zegt, over Hem, dat is Jezus:

Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft, is al veroordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de Naam van de eniggeboren Zoon van God. En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liefgehad, meer dan het licht, want hun werken waren slecht. Want ieder die kwaad doet, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet ontmaskerd worden. Maar wie de waarheid doet, komt tot het licht, opdat van zijn werken openbaar wordt dat ze in God gedaan zijn.

JOHANNES 3:18-21

We zeiden dat er een groep mensen is die al veroordeeld is omdat ze niet geloven. Wat is de grond van hun veroordeling? Hier is het antwoord.

Hij zegt niet dat baby's dat deden, maar Dus dit is waarom mensen veroordeeld worden. Mensen hebben slechte daden begaan. Het licht is tot hen gekomen en heeft hun daden blootgelegd. In plaats van zich te bekeren, hebben ze ervoor gekozen het licht te onderdrukken, de waarheid te onderdrukken in hun ongerechtigheid. Ze hielden van de duisternis meer dan van het licht, omdat hun daden slecht waren.

— en dat is nu net wat er mis is met hen, ze doen kwaad —

Ze houden er niet van dat hun slechte daden aan het licht komen. Wie zou het fijn vinden om zijn meest schandelijke daden op de voorpagina van de krant te zien staan? Niemand wil dat.

Want ieder die kwaad doet, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet ontmaskerd worden.

JOHANNES 3:20

Maar

Maar wie de waarheid doet, komt tot het licht, opdat van zijn werken openbaar wordt dat ze in God gedaan zijn.

JOHANNES 3:21

— o, er zijn dus mensen die dat doen. Blijkbaar doet niet iedereen slechte daden. Er is een andere categorie mensen die de waarheid doen. Die mensen komen tot het licht, Dus Jezus zegt dat er veroordeling is voor de wereld. Wie is de wereld? Wel, de wereld waar Hij het over heeft, zijn zij die niet in Hem geloven, omdat hun slechte daden hen ervan weerhouden de waarheid onder ogen te zien. En wanneer de waarheid tot hen gekomen is, wanneer het licht tot hen gekomen is, trekken ze zich terug in de schaduwen om het te vermijden. Ze houden niet van de waarheid. Ze houden niet van het licht.

Maar dit zijn mensen die een soort moreel verantwoordelijke beslissing nemen. Dit zijn mensen wier daden al kwaadaardig genoeg zijn dat ze beseffen dat ze maar beter bij het licht uit de buurt kunnen blijven, omdat het licht de aard van hun daden aan het licht zal brengen. We hebben het hier niet over baby's. Jezus beschrijft hier geen aangeboren toestand. Hij heeft het over een reactie die mensen hebben gegeven nadat het licht tot hen gekomen is.

12

Morele verantwoordelijkheid en de schuld van baby's

Let op: mensen worden veroordeeld niet omdat ze geen licht hadden, maar omdat ze licht hadden en daar verkeerd op gereageerd hebben. Dat roept vragen op over hoe we moeten denken over een baby die sterft, want van een baby kun je niet zeggen dat die heel veel licht heeft — fysiek licht misschien, in hun ogen, maar wat betreft moreel, geestelijk inzicht in de dingen, dat hebben baby's helemaal niet. Het is duidelijk dat veroordeling gebaseerd is op verantwoordelijk gedrag dat zich negatief verhoudt tot de waarheid.

En zo zegt Paulus in Romeinen 1:18:

Want de toorn van God wordt geopenbaard vanuit de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid in ongerechtigheid onderdrukken,

ROMEINEN 1:18

En er zijn mensen die de waarheid onderdrukken. Degenen die hij daarbij vooral op het oog heeft, zijn volgens mij de Joden. Maar je zou hetzelfde kunnen zeggen over vrijwel iedereen vanaf een bepaald moment in de tijd. Nu zijn er misschien mensen op wie het niet van toepassing is. Dat betekent niet dat zij Jezus niet nodig hebben, of dat zij geen zondaars zijn. Iedereen is een zondaar. We zondigen allemaal al voordat we zelfs maar weten dat we zondigen.

Baby's zondigen echt wel, zonder het te weten. In Israël waren er offers voor zonden die uit onwetendheid begaan waren. Interessant genoeg kon je zondigen zonder te weten dat je zondigde, en daar was een offer voor. Baby's zondigen zonder te weten dat ze zondigen. Elke keer dat een baby iemand tot last is, egoïstisch is, een driftbui heeft of wat dan ook, zondigt die baby. Het weet het alleen niet, en het is daar niet verantwoordelijk voor. Schuld ontstaat wanneer er de mogelijkheid is om een keuze te maken tussen het goede en het verkeerde doen, en te weten dat dat zo is. Dan pas komt veroordeling. Dan pas wordt God boos.

Waarom zou God boos zijn op een baby? Waarom zou de toorn van God branden tegen een baby die niets verkeerd gedaan heeft, behalve dat het zich liet verwekken in iemand die van Adam afstamt? En dat is voor God kennelijk gewoon onverdraaglijk — hoe durf je, jij goddeloos kind, om jezelf in deze wereld te laten geboren worden als een slaaf van de zonde?

Je begrijpt wel waarom veel mensen zich van God afkeren op grond van de reformatorische theologie die ze gehoord hebben, want die theologie beeldt een God af die zich niet gedraagt zoals enig fatsoenlijk mens zich zou gedragen, die oordeelt op een grondslag die volkomen vreemd is aan onze opvattingen van rechtvaardigheid. Maar dan zeggen ze: ja maar, Gods wegen zijn onze wegen niet, toch? Zijn wegen zijn beter dan de onze, niet slechter. Hij is niet onrechtvaardiger dan wij — Hij is rechtvaardiger. Hij is niet minder barmhartig — Hij is barmhartiger.

Deze afbeelding van God is die van iemand die boos is op mensen enkel en alleen omdat ze de brutaliteit hadden om geboren te worden. En als ze dan ook nog het ongeluk hebben te sterven voordat ze het evangelie gehoord hebben, gaat Hij hen voor eeuwig verbranden en voor eeuwig martelen, want — hoe zou Hij zoveel onbeschaamdheid kunnen tolereren? Ik overdrijf hier natuurlijk een beetje, maar het is een overdrijving die door het systeem zelf wordt opgeroepen.

13

Onvermogen zou de mens een excuus geven

Nu wil ik je hier op wijzen: in Romeinen 1 staat er, in vers 20, dat de dingen die gemaakt zijn Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid laten zien:

Want de dingen van Hem die onzichtbaar zijn, worden sinds de schepping van de wereld uit Zijn werken gekend en doorzien, namelijk én Zijn eeuwige kracht én Zijn Goddelijkheid, zodat zij niet te verontschuldigen zijn.

ROMEINEN 1:20

En aan het eind van vers 20 staat:

dus ze hebben geen excuus Ik zal je zeggen: als mensen geboren worden zonder enig vermogen om op God te reageren, en daarom niet reageren, dan hebben ze absoluut een excuus.

Als jij een pistool tegen mijn hoofd zou zetten en zou zeggen: luister, als je niet met je armen klapwiekt en de kamer door vliegt, schiet ik je hersens eruit — nou, dat zal ik niet kunnen, en ik zal waarschijnlijk mijn hersens eruit geschoten krijgen als jij dat eist. Maar ik heb wel een excuus. Dat is iets wat ik niet kan. Dat is mijn excuus, en het is een goed excuus. Je mag mij daar onterecht voor straffen als je dat wilt, maar ik heb een heel goed excuus om het niet te doen.

En als mensen geboren worden in een toestand waarin ze zich absoluut niet kunnen bekeren, omdat ze nu eenmaal zo geboren zijn — ze kunnen zich niet bekeren, ze kunnen niet geloven, wat er ook gebeurt — en God gaat hen dan voor eeuwig vernietigen met de meest afgrijpselijke straffen die er zijn, omdat ze het niet konden — hoe kan hij, als dat werkelijk de leer van Paulus is, dan zeggen dat ze geen excuus hebben? Ik zou zeggen dat ze een heel goed excuus hebben. Het hoeft bij God niet op te gaan, want misschien is God wel zo humeurig en onredelijk dat Hij hen, ook al hebben ze een uitstekend excuus, toch niet laat gaan. Maar dan nog zou het niet zo zijn dat ze geen excuus hebben. Dat is een uitstekend excuus: ik kon het niet. Het ligt niet in mijn aard als mens om te doen wat U van mij vraagt. Mensen kunnen dat niet. Oké, dan ga

je maar naar de hel en brand je voor eeuwig — je hebt geen enkel excuus. Kom nou toch, als dit is hoe God denkt, wat moeten we dan nog met rechtvaardigheid aan? Ik bedoel, is God door de hele Schrift heen niet het toonbeeld van gerechtigheid? Hij is het toonbeeld van gerechtigheid. Hoe kan Zijn gerechtigheid zo tegengesteld zijn aan wat de beste menselijke geesten, zelfs de meest godvrezende geesten, zouden doen? Ik denk dat we vraagtekens moeten zetten bij een deel van de populaire theologie hierover. Gelukkig is het calvinisme niet de dominante theologie, maar het is wel degelijk een agressieve theologie binnen de evangelische kerk. En er zijn zeker calvinisten die zeggen dat we allemaal calvinist moeten worden. Sterker nog, ik heb er gekend die — ik denk niet dat ze het zo zouden zeggen, maar ze gedragen zich alsof het belangrijker is dat niet-calvinisten calvinist worden dan dat niet-christenen christen worden, want ze besteden meer tijd aan het overtuigen van mensen van de specifieke leerstellingen van het calvinisme dan van Christus en het christendom zelf.

14

Verharding als gevolg van verkeerde keuzes

Maar let op vers 21, Romeinen 1:21:

Want zij hebben, hoewel zij God kennen, Hem niet als God verheerlijkt of gedankt, maar zij zijn verdwaasd in hun overwegingen en hun onverstandig hart is verduisterd.

ROMEINEN 1:21

Dat klinkt alsof ze dat hoorden te doen. Het lijkt erop dat het van hen verwacht werd. Ze kenden God. Hadden ze niet dankbaar kunnen zijn? Hadden ze God niet kunnen verheerlijken? Er wordt hier niet gesuggereerd dat dit voor hen onmogelijk was. Het lijkt erop dat het hun eigen schuld is dat ze dit niet deden.

Let nu op het volgende: totale verdorvenheid zou zeggen dat ze zo geboren waren. Dat ze geboren werden met futiele gedachten en verduisterde harten. Paulus zegt van niet — dat was een verworven toestand. Ze werden zo. Ze waren aanvankelijk niet zo. Ze

hadden de gelegenheid, maar ze kozen ervoor God niet te verheerlijken. Ze kozen ervoor God niet te danken, terwijl ze dat wel hadden moeten doen. En toen gebeurde er iets met hun hart.

Je hebt bepaalde keuzes die je tot op zekere hoogte kunt maken, maar je kunt niet de verkeerde keuzes maken en toch de noodzakelijke gevolgen ontlopen die je liever niet zou willen. Je zou het misschien liever willen dat je je hele leven volledig objectief kunt blijven en toch bepaalde waarheid kunt verwerpen. Nee, zodra je waarheid begint te verwerpen, begint je hart te verharderen en begint je geestelijk zicht te vertroebelen. Je negeert God terwijl je Hem juist eer zou moeten geven, en je verstand raakt in de war.

Kijk, wat ze deden door Hem in vers 21 niet te verheerlijken of te danken, is dat ze iets verzuimden wat ze hadden moeten doen — een actieve keuze die ze hoorden te maken. Daarna overkwam hun passief iets wat ze niet zelf kozen. Ik bedoel, ze kozen het onbedoeld, maar het is niet zo dat ze zeiden: ik denk dat ik nu maar dom word. Nee, dat is gewoon wat hun overkwam. Hun verstand werd verduisterd, hun hart werd verduisterd. De staat van verdorvenheid die ze bereikten, was niet hun geboortetoestand. Het was het resultaat van keuzes die ze in de loop van hun leven maakten.

15

Geestelijke ongevoeligheid in Efeze 4

Sla Efeze hoofdstuk 4 erop na, want ook deze passage wordt weleens gebruikt om totale verdorvenheid te bewijzen door wie zoiets wil aantonen. Hij zegt in Efeze 4:17:

Dit zeg ik dan en getuig ervan in de Heere, dat u niet meer wandelt zoals de andere heidenen wandelen, in de zinloosheid van hun denken,

EFEZE 4:17

Je hebt christelijke heidenen en je hebt de rest van hen, de ongelovigen, in De vruchteloosheid van hun denken.

In Romeinen 1:21 lezen we dat Dus ze hebben vruchteloze gedachten, vruchteloze geesten. De heidenen naar wie Paulus in Efeze verwijst, wandelen in vruchteloosheid van hun denken. Er staat:

verduisterd in het verstand, vervreemd van het leven dat uit God is, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding van hun hart.

EFEZE 4:18

Welnu, Romeinen 1:21 zegt dat

Want zij hebben, hoewel zij God kennen, Hem niet als God verheerlijkt of gedankt, maar zij zijn verdwaasd in hun overwegingen en hun onverstandig hart is verduisterd.

ROMEINEN 1:21

Er is deze vruchteloosheid, er is deze duisternis.

— in vers 19 —

Zij hebben zich, ongevoelig als ze zijn geworden, overgegeven aan losbandigheid, om alle onreinheid begerig te bedrijven.

EFEZE 4:19

Let nu op het volgende: ze hebben vruchteloze geesten, ze hebben verduisterde gedachten, ze zijn onwetend. Maar is dit de manier waarop ze geboren zijn? Nee, ze zijn een bepaald punt voorbij geraakt. Ze zijn voorbij het gevoel geraakt. Welnu, je raakt niet voorbij het gevoel zonder dat je daarvóór op dat punt bent geweest. Er was een tijd dat je nog gevoel had. Er waren tijden dat zij nog geestelijke gevoeligheid hadden. Ze waren niet altijd zo hardvochtig. Ze zijn op een punt gekomen waarop ze voorbij het gevoel zijn en zich aan dingen hebben overgegeven.

Paulus beschrijft in Efeze 4:17 tot en met 19 zeker een verdorven groep heidenen, en ongetwijfeld een eerlijke beschrijving van de heidenen in Efeze die niet bekeerd waren. Maar hij zegt niet dat ze zo geboren waren. Hij zegt dat dit is wat ze zelf voor

zichzelf gekozen hebben. Ze hadden ooit geestelijke gevoeligheid. Die hebben ze niet meer. Ze zijn dat punt voorbij. Ze waren niet altijd losbandig. Ze hebben zich daaraan overgegeven. En in Romeinen hoofdstuk 1 zegt hij dat dit hun overkwam omdat ze eerder God kenden, Hem niet verheerlijkten en niet dankbaar waren, en dat daarom deze dingen hun overkwamen.

Het punt dat ik hier wil maken is dus dat Paulus niet leert dat alle mensen als vijanden van God geboren worden, hoewel er in de geest van iemand die opzettelijk de waarheid onderdrukt om zijn eigen ongerechtigheid te rechtvaardigen, wel degelijk een grote mate van vijandigheid jegens God wordt verworven.

16

Lezing van Romeinen 2:1-16

Hoofdstuk 2.

Daarom bent u niet te verontschuldigen, o mens, wie u ook bent die anderen oordeelt, want waarin u de ander oordeelt, veroordeelt u uzelf. U immers die anderen oordeelt, doet dezelfde dingen. En wij weten dat het oordeel van God in overeenstemming met de waarheid is over hen die zulke dingen doen. En u, o mens, die hen oordeelt die zulke dingen doen, en ze zelf ook doet, denkt u dat u aan het oordeel van God zult ontkomen? Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, verdraagzaamheid en geduld, zonder te weten dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt? Maar in overeenstemming met uw hardheid en uw onbekeerlijke hart hoopt u voor uzelf toorn op tegen de dag van de toorn en van de openbaring van het rechtvaardig oordeel van God, Die ieder vergelden zal naar zijn werken, namelijk hun die met volharding het goede doen en heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken: het eeuwige leven. Hun echter die twistziek zijn en ongehoorzaam aan de waarheid, maar gehoorzaam aan de ongerechtigheid, zal gramschap en toorn vergolden worden. Verdrukking en benauwdheid zullen komen over de ziel van ieder mens die het kwade teweegbrengt, eerst over de Jood, en ook over de Griek, maar heerlijkheid en eer en vrede over ieder die het goede werkt, eerst over de Jood, en ook over de Griek. Want er is geen aanzien des persoons bij God. Want zij die zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan, en zij die onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden. Niet de hoorders van de wet zijn immers rechtvaardig voor God, maar de daders van de wet zullen gerechtvaardigd worden. Want wanneer heidenen, die de wet niet hebben, van nature doen wat de wet zegt, zijn zij, hoewel zij de wet niet hebben, zichzelf tot wet. Zij tonen dat het werk van

de wet geschreven is in hun hart. Daar getuigt ook hun geweten van, en hun gedachten onderling beschuldigen of ook verontschuldigen elkaar. Zo zal het gaan op de dag wanneer God de verborgen dingen van de mensen zal oordelen door Jezus Christus, overeenkomstig mijn Evangelie.

ROMEINEN 2:1-16

17

Paulus' val en Jezus' gebod over oordelen

Dat is een goed punt om te stoppen. We hebben al veel gezegd over vers 1 van hoofdstuk 2: Paulus heeft zijn val dichtgeklapt. Hij heeft de Joden beschreven zonder hun te vertellen dat hij hen beschrijft. Net als Nathan, die David beschreef zonder David te noemen — de man die andermans schaap stal terwijl hij zelf genoeg schapen had. David werd woedend en zei dat die man de dood verdient. En Nathan zegt: jij bent die man. Paulus zegt in Romeinen 2:1: jij bent die man. Je bent het eens met het laatste vers van hoofdstuk 1, dat deze mensen de dood verdienen. Je gaat daar niet met mij over in discussie, omdat je denkt dat ik het over iemand anders heb, maar jij bent degene over wie ik het heb. Je doet die dingen zelf ook.

Nu, dit oordelen over mensen die dingen doen die je zelf ook doet, is precies het soort oordeel dat Jezus veroordeelt in het beroemdste vers onder niet-christenen. Iedereen weet wat het lievelingsvers van niet-christenen is, toch? In Mattheüs 7:1:

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt;

MATTHEÛS 7:1

Elke niet-christen kent dat vers en haalt het voortdurend aan. Ze begrijpen het echter niet, want oordelen is niet iets wat door Christus botweg verboden wordt. Sterker nog, elders gebiedt Jezus ons juist om te oordelen. In Johannes 7:24 zei Jezus:

Oordeel niet naar wat voor ogen is, maar vel een rechtvaardig oordeel.

JOHANNES 7:24

Dus hier hebben we een gebod om 'niet te oordelen' en een gebod om 'te oordelen', op verschillende manieren. Oordeel niet naar het uiterlijk, maar oordeel wel met een rechtvaardig oordeel. Oordelen is zowel verboden als geboden. Dat komt omdat niet elk oordeel hetzelfde is. Een rechtvaardig oordeel betekent dat je dingen beoordeelt volgens rechtvaardige maatstaven. Gods maatstaven. En dus, als God zegt dat iets verkeerd is, zeg jij dat het verkeerd is. Als God zegt dat het goed is, dan is het goed. Zo maak je rechtvaardige oordelen. Je brengt je oordelen in overeenstemming met Gods rechtvaardige oordelen.

18

Jezus verbiedt huichelachtig oordelen

Jezus zei dat je met een rechtvaardig oordeel moet oordelen, maar Hij zei ook dat je niet naar het uiterlijk moet oordelen. Dat staat in Johannes 7:24. Nu, in Mattheüs 7:1, zegt Hij:

oordeel niet en Hij zegt niet in dat vers zelf welk soort oordelen Hij verbiedt. Maar dat doet Hij wel, verderop in de tekst. Het probleem is dat mensen een vers dat hun bevalt zelden in zijn context lezen, om te achterhalen of het wel zegt wat ze willen dat het zegt. Jezus zei in Mattheüs 7:

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt; want met het oordeel waarmee u oordeelt, zult u zelf geoordeeld worden; en met welke maat u meet, zal er bij u ook gemeten worden.

MATTHEÛS 7:1-2

Stel nu dat ik God gehoorzaam en jij niet. En ik veroordeel jou voor je gedrag — laten we zeggen dat jij je in het weekend bedrinkt en ik niet. En ik zeg: luister, dat is niet goed, dat is zonde. En jij zegt: oordeel niet. Nou, dat zou jij niet zeggen, omdat je een christen bent, maar sommige mensen zouden dat wel zeggen. Oordeel niet. Wie ben jij om mij te oordelen? Welnu, laten we verderlezen. Met dezelfde maatstaf die ik gebruik om jou te oordelen, daarmee zal ik zelf geoordeeld worden. Dus als ik zeg dat het verkeerd is dat jij je in het weekend bedrinkt, laten we eens kijken hoe ik het doe volgens die maatstaf. Kijk eens aan, ik bedrink me niet in het weekend, dus dat zit

goed. Als ik me nu niet bedrink of me niet vol laat lopen in het weekend, en ik zeg dat jij zondigt door je te bedrinken, dan veroordeelt die maatstaf die ik gebruik om jou te oordelen, ook mij, omdat ik hetzelfde doe waarvoor ik jou veroordeel. Dat is wat Jezus zei. Oordeel niet met twee maten, want God doet dat ook niet. Hij gebruikt dezelfde maatstaf om jou te oordelen als waarmee Hij anderen oordeelt.

En Jezus zei, in de verzen 3 en 4:

Waarom ziet u wel de splinter in het oog van uw broeder, maar merkt u de balk in uw eigen oog niet op? Of, hoe zult u tegen uw broeder zeggen: Laat toe dat ik de splinter uit uw oog haal; en zie, er is een balk in uw eigen oog?

MATTHEÛS 7:3-4

Maar dit is het idee: je broeder heeft een fout — een splinter in zijn oog is het beeld — maar jij hebt een grotere fout van hetzelfde soort. Jij hebt een balk in je oog, een plank in je oog. Dus je kunt beter niet over die man oordelen op basis van: hé, het is verkeerd om hout in je oog te hebben — jij hebt daar een splintertje — terwijl jij zelf veel meer hout in je oog hebt. Jij bent schuldiger, jij doet hetzelfde. De maat die je gebruikt om hem te oordelen, zal jou veroordelen wanneer die tegen jou wordt gebruikt. En Jezus zei dat dat zal gebeuren. Je oordeelt niet met een maatstaf die je zelf niet zou kunnen verdragen als die op jou werd toegepast.

19

Eerst je eigen zonde aanpakken

Nu bestaat er wel zoiets als rechtvaardig oordelen, maar dat is geen rechtvaardig oordeel wanneer je de ene maatstaf gebruikt om iemand anders te oordelen, maar een soepelere maatstaf om jezelf te oordelen. Dat is waar de menselijke natuur naar neigt, en dat is wat Jezus verbiedt. Maar Hij zegt wel in vers 5 'huichelaar', wat duidelijk maakt dat Hij het heeft over huichelachtig oordelen. Oordelen is niet verkeerd als het niet huichelachtig is, maar huichelachtig oordelen is dat wel — ik doe dan alsof ik beter ben dan jij, terwijl dat niet zo is. Maar Hij zegt:

Huichelaar, haal eerst de balk uit uw oog en dan zult u goed kunnen zien om de splinter uit het oog van uw broeder te halen.

MATTHEÛS 7:5

Luister, een splinter uit iemands oog halen is hem een dienst bewijzen. Alleen kun je hem die dienst niet bewijzen als je zelf verstrikt zit in hetzelfde gedrag, erger dan hij, of net zo erg. Haal de balk uit je eigen oog, en dan kun je hem helpen. Dat wil zeggen: als je stopt met datgene te doen waarvan je zegt dat hij ermee moet stoppen, dan kun je dat bij hem aankaarten. Je komt nergens met hem als hij overduidelijk kan zien dat jij hetzelfde doet als waarvoor je hem veroordeelt in zijn leven, zijn gedrag. Maar als je de balk uit je eigen oog haalt, verandert dat. Als jij niet schuldig bent, kun je de zonde in het leven van iemand anders aankaarten. En de Bijbel zegt zeker op veel plaatsen dat we dat moeten doen.

In Galaten 6:1 staat:

Broeders, ook als iemand onverhoeds tot enige overtreding komt, moet u die geestelijk bent, zo iemand weer terechtbrengen, in een geest van zachtmoedigheid. Houd intussen uzelf in het oog, opdat ook u niet in verzoeking komt.

GALATEN 6:1

Galaten 6:1. Zie je, wanneer je iemand ziet die een fout heeft — een splinter in zijn oog — dan ga jij, die geestelijk bent, dat wil zeggen jij die geen balken in je eigen oog hebt, die persoon helpen. Maar als jij een balk in je oog hebt, ben je een huichelaar als je probeert hem te helpen. Zorg dat dat eerst in jezelf hersteld wordt. Pak eerst je eigen fouten aan voordat je die van een ander aanpakt.

Maar dat is precies wat Paulus zegt dat de Joden verkeerd doen. Zij oordelen over iemand. Ze denken dat ze een oordeel vellen over de heidenen hier. En hij zegt: maar jullie doen dezelfde dingen. Je veroordeelt jezelf. Precies wat Jezus zei dat je niet moet doen, in hoofdstuk 7 van Mattheus.

20

God oordeelt Jood en heiden naar waarheid

En nu terug naar Romeinen 2:2. Hij zegt:

En wij weten dat het oordeel van God in overeenstemming met de waarheid is over hen die zulke dingen doen.

ROMEINEN 2:2

Nu, of het nu een Jood of een heiden is, wie zulke dingen doet, verdient het terecht om daarvoor veroordeeld te worden. Dat staat in het laatste vers van hoofdstuk 1. Wie zulke dingen doet, is de dood waardig. En dat weten we, omdat we het rechtvaardige oordeel van God kennen. Het oordeel van God is rechtvaardig. Het is naar waarheid. Hij oordeelt niet volgens een valse maatstaf. En dat betekent dus dat degenen die zulke dingen doen — en je mag daar elk ras invullen dat je wilt — dat God iedereen die zich zo gedraagt rechtvaardig en naar waarheid zal oordelen.

En dat zou de Jood zorgen moeten baren, want hij heeft erop gerekend dat hij, omdat hij besneden is, op een mildere behandeling van God mag hopen, omdat hij een van de besnedenen is. Nee, God gaat iedereen rechtvaardig en naar waarheid oordelen, iedereen die zich zo gedraagt. Dat geldt ook voor jullie die je voorhuid hebben laten afsnijden toen je acht dagen oud was. Je wordt nog steeds op deze dingen geoordeeld als je ze doet.

En hij zegt:

En u, o mens, die hen oordeelt die zulke dingen doen, en ze zelf ook doet, denkt u dat u aan het oordeel van God zult ontkomen?

ROMEINEN 2:3

Denk je dat God de heidenen naar een bepaalde maatstaf zal oordelen, en dat Hij dan, wanneer jij dezelfde dingen doet, zal zeggen: jij krijgt vrijstelling, jij bent besneden? Dat is de vraag. En natuurlijk stelt hij die vraag retorisch, want ze hadden de neiging om daadwerkelijk zo te denken. Hij heeft het niet over iets waarmee ze zich niet konden identificeren. Dit was juist wat velen van hen dachten. Hij zegt: denk je dat?

21

Gods geduld geeft ruimte voor bekering

Vers 4:

Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, verdraagzaamheid en geduld, zonder te weten dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt?

ROMEINEN 2:4

Dit zegt opnieuw dat zolang het lijkt alsof God geduld met je heeft en je niet oordeelt — en dat doet Hij niet, Hij heeft de bijl nog niet laten vallen — je denkt dat Hij blij met je is. Nee, niet per se. Als jij je gedraagt zoals ik heb beschreven en God heeft de bijl nog niet laten vallen, als Hij je nog niet verpletterd heeft, betekent dat niet dat het goed zit. Hij geeft je alleen ruimte om je te bekeren, zoals er staat in 2 Petrus hoofdstuk 3, waar staat:

De Heere vertraagt de belofte niet (zoals sommigen dat als traagheid beschouwen), maar Hij heeft geduld met ons en wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen.

2 PETRUS 3:9

En dat staat in de context van: dit is waarom God wacht met oordelen. Hij wil dat meer mensen zich bekeren. Hij is niet toegeeflijk. Hij is genadig. Toegeeflijkheid zou betekenen dat Hij eigenlijk niet echt beledigd is door je gedrag. Hij is toegeeflijk. Hij heeft eigenlijk niet veel regels waar Hij om geeft. Maar Hij geeft er wel om. Maar Hij is genadig. Hij kan vergeven en Hij kan een tijdlang barmhartigheid verlenen. Maar die barmhartigheid is bedoeld als een gelegenheid tot bekering. Toen Jezus schreef aan de gemeente van Thyatira, geloof ik dat het was, waar Izebel was, zei Hij:

En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich van haar hoererij zou bekeren, maar zij heeft zich niet bekeerd.

OPENBARING 2:21

En Hij zegt:

Zie, Ik werp haar te bed, en breng hen die overspel met haar plegen, in grote verdrukking, als zij zich niet bekeren van hun werken.

OPENBARING 2:22

Maar je ziet, Hij gaf haar ruimte om zich te bekeren. God oordeelt gewoonlijk niet meteen. Er is maar zelden wat John Lennon 'instant karma' noemde. Meestal komen de gevolgen pas later. Af en toe is er wel zoiets als een instant-karma-effect, en die mensen komen in de Darwin Awards terecht, omdat ze iets heel doms en slechts doen en meteen sterven, omdat het zo'n domme daad was. Ze worden uit de genenpoel gehaald en krijgen de Darwin Award omdat ze de mensheid helpen door zichzelf uit te schakelen. Maar dat is niet altijd het geval. Sommige mensen doen dingen die hen eigenlijk om zouden moeten brengen, en toch sterven ze niet. Ze blijven zeggen: ik kom ermee weg. Dit is cool. Geen probleem. Maar er staat in Prediker 8:11:

Omdat het vonnis over een slechte daad niet snel geveld wordt, daarom blijft het hart van de mensenkinderen in hen vervuld van kwaaddoen.

PREDIKER 8:11

Omdat God zonde niet meteen bestraft, denken mensen dat ze ermee weggkomen, en zo raken ze verankerd in hun zondige gedrag. Nou, waarom ook niet? Ik kom er toch mee weg. En toch gaat Salomo verder met te zeggen:

Hoewel een zondaar honderd maal kwaaddoet, verlengt God zijn dagen. Toch weet ik dat het goed zal gaan met hen die God vrezen, die voor Zijn aangezicht vrezen.

PREDIKER 8:12

Het oordeel wordt misschien uitgesteld, maar het wordt niet afgelast.

En de Joden zondigden, en het uiteindelijke oordeel was nog niet over hen gekomen. En ze dachten: het zit wel goed met ons. Maar Paulus zegt: weet je niet dat je deze gelegenheid veracht die God je gegeven heeft om je te bekeren?

22

Opgespaarde toorn en de komende oordeelsdag

Maar in overeenstemming met uw hardheid en uw onbekeerlijke hart hoopt u voor uzelf toorn op tegen de dag van de toorn en van de openbaring van het rechtvaardig oordeel van God,

ROMEINEN 2:5

Paulus zegt nu dat er een dag zal komen van de openbaring van het rechtvaardige oordeel van God, een dag van toorn. Paulus heeft al eerder gezegd dat het rechtvaardige oordeel van God, oftewel de toorn van God, geopenbaard wordt vanuit de hemel, verderop in hoofdstuk 1, vers 18. Er is al een openbaring van de toorn van God in het feit dat Hij mensen heeft overgegeven en Zich niet bemoeit met hun onstuitbare koers naar persoonlijke ondergang. Hij zou Zich ermee kunnen bemoeien, zoals je zou doen bij een kind waar je om geeft, maar Hij heeft hen opgegeven. Hij heeft hen overgegeven. Hij laat hen hun eigen gang gaan. Dat is de toorn van God tegen hen die geopenbaard wordt: dat Hij Zich er niet mee bemoeit terwijl ze op hun weg naar de hel racen. Dat is de geopenbaarde toorn van God.

Maar er is nog een andere dag van toorn en openbaring van het rechtvaardige oordeel van God. Er komt een uiteindelijke dag waarop elke gedachte openbaar gemaakt zal worden, verantwoord zal worden. Paulus spreekt hier daarover. Hij noemt de wederkomst van Christus niet, maar dat is waar hij aan denkt. Elders, in Timotheus, zegt Paulus dat Jezus de levenden en de doden zal oordelen bij Zijn verschijning in Zijn Koninkrijk. Dus als Paulus het heeft over de dag van de toorn, heeft hij het over de dag waarop Jezus terugkomt en iedereen oordeelt. Zo'n dag zal er zijn, en jij die zondigt en denkt dat je ermee weggkomt, bent alleen maar aan het opsparen, aan het opslaan, voor die dag.

23

Gods toorn blijft op de ongehoorzame rusten

Als je kijkt naar Johannes hoofdstuk 3, vers 36, het laatste vers van het hoofdstuk, staat er:

Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven, maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem.

JOHANNES 3:36

oftewel: blijft op hem rusten. Deze persoon die niet gelooft, voelt misschien niets van Gods toorn, van God die op hem is, maar net als een zwaard van Damocles dat boven zijn hoofd hangt, is er een lading toorn klaar om op hem neer te komen. Die rust op hem. Die is alleen nog niet geopenbaard. En dat is wat Paulus zei: je bent toorn aan het opsparen.

Denk aan dat spreekwoord in Spreuken 25, waar staat:

Als iemand die u haat, hongerlijdt, geef hem brood te eten, en als hij dorstig is, geef hem water te drinken, want zo zult u vurige kolen op zijn hoofd hopen, en de HEERE zal het u vergelden.

SPREUKEN 25:21-22

Dat gaat over hetzelfde. Jouw vijand is iemand die kwaad doet en jou kwetst. Jij doet geen kwaad terug. Je geeft hem te eten als hij honger heeft. Je helpt hem als hij dorst heeft. Jij bent aardig tegen hem. Hij is gemeen tegen jou. Door jouw vriendelijkheid tegenover hem wordt zijn schuld voor zijn onvriendelijkheid tegenover jou alleen maar groter, en dat is toorn aan het opstapelen boven zijn hoofd, tenzij hij zich bekeert. Die kolen vuur worden verzameld boven zijn hoofd. Dat is wat Johannes 3:36 zegt. De toorn van God blijft op deze mensen rusten. En Paulus zegt tegen de Joden die Christus verwerpen en die helemaal niet leven naar Gods maatstaven: jullie stapelen oordeel op tegen de dag van de toorn. Dat is het moment waarop het naar beneden zal komen. Dat is het moment waarop het geopenbaard zal worden.

24

Eeuwig leven of toorn naar ieders werken

Nu volgt er een nogal woordrijk gedeelte, waar in vers 6 van hoofdstuk 2 staat:

Die ieder vergelden zal naar zijn werken,

ROMEINEN 2:6

Dat is trouwens een aanhaling uit Psalm 62:12, dat God ieder zal vergelden naar zijn daden. En dan specificeert hij het: Hij zal aan een bepaalde groep mensen het eeuwige leven geven.

namelijk hun die met volharding het goede doen en heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken: het eeuwige leven.

ROMEINEN 2:7

Aan die mensen zal Hij het eeuwige leven geven. Maar aan hen die zelfzuchtig zijn... Let op de opties die hier genoemd worden. Je kunt Gods wil en Gods heerlijkheid zoeken, of je kunt het andere doen, namelijk jezelf dienen. Dit zijn eigenlijk de twee opties. Dit zijn de twee religies in de wereld van vandaag. Er is de religie van het dienen van Jahweh, en er is de religie van het dienen van jezelf. En onder die tweede categorie vallen allerlei subvarianten. Elke religie ter wereld komt neer op het dienen van jezelf. Zelfs het christelijke geloof is soms gewoon dat. Sommige mensen die Christus niet volgen, hangen het christelijke geloof aan om een soort brandverzekering te hebben. En daarmee dienen ze zichzelf. Er zijn twee dingen die je kunt zoeken. En trouwens, wat christenen onderscheidt, is niet hoe volmaakt ze zijn, niet per se hoe goed ze presteren, maar wat het is dat ze zoeken. Wat je zoekt, is de gerichtheid van je hart. Waarheen heb je je streven gericht? Zoek je God? Zoek je de heerlijkheid van God? Als je het juiste zoekt, ben je een christen, en Hij zal je op de oordeelsdag belonen met het eeuwige leven. Maar als je God niet zoekt, zoek je een of andere vorm van eigen genot. En Paulus somt daar een heleboel van op.

25

Paulus over straf zonder de hel te noemen

Hun echter die twistziek zijn en ongehoorzaam aan de waarheid, maar gehoorzaam aan de ongerechtigheid, zal gramschap en toorn vergolden worden .

ROMEINEN 2:8

Wat ze in plaats van het eeuwige leven zullen krijgen, is:

Verdrukking en benauwdheid zullen komen over de ziel van ieder mens die het kwade teweegbrengt, eerst over de Jood, en ook over de Griek,

ROMEINEN 2:9

Let op, hij heeft het hier over mensen die naar de poel van vuur gaan. Hoe beschrijft hij dat? Hij noemt het verontwaardiging — dat wil zeggen, God zal verontwaardigd zijn — en toorn. God zal boos op hen zijn, en ze zullen verdrukking en benauwdheid ondervinden. Waarom heeft hij het hier niet over eeuwige pijniging? Dat zou hij kunnen zeggen, en hij is hier zelfs welsprekend bezig met hoe erg het voor hen zal zijn, maar dat noemt hij gewoon niet. Hij vermeldt alleen dat het slecht met hen zal aflopen. Ze zullen benauwdheid hebben, ze zullen pijniging hebben. Meer zegt hij er niet over.

De apostel Paulus noemt de hel eigenlijk nooit in zijn geschriften. Is dat niet interessant? Je zult het woord hel, of enige Griekse vorm daarvan, niet vinden in de brieven van Paulus. Je vindt wel verwijzingen naar oordeel, je vindt verwijzingen naar verdrukking en benauwdheid, je vindt zelfs een verwijzing naar eeuwig verderf, weg van het aangezicht van de Heere, maar je vindt geen enkele specifieke verwijzing naar de hel in de geschriften van Paulus. Ik wil daar niet te veel van maken. Ik vind het gewoon interessant, omdat hij het hier over de oordeelsdag heeft. En de ene groep krijgt het eeuwige leven. Wat krijgt de andere groep? Dit zou de uitgelezen plek zijn om over de hel te spreken. Waarschijnlijk bedoelt hij de hel wel wanneer hij het heeft

over verdrukking en benauwdheid. Waarschijnlijk. Maar hij zegt het niet. Het is interessant dat het onderwijs over de hel in het Nieuwe Testament niet explicieter is dan het is.

26

Onpartijdig oordeel, geloof en goede werken

En hij zegt dat dit geldt of je nu Jood bent of heiden — vers 9. Maar hij voegt eraan toe:

maar heerlijkheid en eer en vrede over ieder die het goede werkt, eerst over de Jood, en ook over de Griek.

ROMEINEN 2:10

Het punt hier is dus dat niet alleen de Joden de beloning krijgen. Het zijn niet alleen de heidenen die gestraft worden. De straf en de beloning zijn ongeveer hetzelfde, afhankelijk van je gedrag, niet van of je Jood of heiden bent. De Joden komen misschien eerst en de heidenen later. Maar toch zal iedereen verantwoording moeten afleggen voor zijn daden.

Het is interessant dat hij in vers 10 het heeft over eenieder die het goede doet. Probeert Paulus niet juist angstvallig de rechtvaardiging door het geloof alleen te bewaken? Waarom zegt hij niet: eenieder die in Jezus gelooft? Hij heeft het immers door heel de brief aan de Romeinen heen over het belang van geloven in Jezus. Maar Paulus vond blijkbaar niet dat het pleiten voor geloof in Jezus een argument was tegen goede werken. En hier is de reformatorische theologie soms uit balans geraakt. Omdat men er zeker van wil zijn zich te onderscheiden van rooms-katholieken. Voor een protestant is niets belangrijker dan zeker weten dat hij geen rooms-katholiek is. En rooms-katholieken geloven dat je behouden wordt door geloof plus werken. En daarom maken vooral Luther, en vaak ook calvinisten, dat heel duidelijk. Het is niet door werken. Het is niet door werken. Het is niet door werken. Het is niet door werken. En ze bewaken alleen maar angstvallig het onderscheid tussen henzelf en de rooms-katholieken, door te zeggen dat het helemaal door geloof is. Wij worden gerechtvaardigd door geloof, maar Paulus was er nooit van overtuigd dat je daarnaast het belang van werken niet ook zou mogen benadrukken. Jakobus zei het immers zo:

Want zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken dood.

JAKOBUS 2:26

En in Galaten 5:6 zei Paulus dat het er voor God om gaat dat er sprake is van:

In Christus Jezus heeft namelijk niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar het geloof, dat door de liefde werkzaam is.

GALATEN 5:6

Paulus laat dus niet de schroom zien die een moderne protestant zou tonen. Hij heeft het over iedereen die op de oordeelsdag geoordeeld zal worden, over hen die geen goede werken doen. Maar wie het goede doet, die zal heerlijkheid en onsterfelijkheid ontvangen, en al dat soort dingen. Het is interessant dat Paulus niet die zware tegenstelling ziet tussen geloven in Jezus en het goede doen. Sterker nog, hij gelooft dat geloven in Jezus altijd zal resulteren in het doen van het goede. Maar we zullen straks natuurlijk nog iets zeggen over werken, en over wat Paulus meestal bedoelt wanneer hij die term gebruikt.

We keren dus terug naar het midden van hoofdstuk 2.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Romeinen 1:28
- Romeinen 2:1
- Romeinen 2:17
- Romeinen 1:18
- Johannes 3:18-21
- Johannes 3:20
- Johannes 3:21
- Romeinen 1:20
- Romeinen 1:21

- Efeze 4:17
- Efeze 4:18
- Efeze 4:19
- Romeinen 2:1-16
- Mattheüs 7:1
- Johannes 7:24
- Mattheüs 7:1-2
- Mattheüs 7:3-4
- Mattheüs 7:5
- Galaten 6:1
- Romeinen 2:2
- Romeinen 2:3
- Romeinen 2:4
- 2 Petrus 3:9
- Openbaring 2:21
- Openbaring 2:22
- Prediker 8:11
- Prediker 8:12
- Romeinen 2:5
- Johannes 3:36
- Spreuken 25:21-22
- Romeinen 2:6
- Romeinen 2:7
- Romeinen 2:8
- Romeinen 2:9
- Romeinen 2:10
- Jakobus 2:26
- Galaten 5:6

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.